

Sumari Sumario Summary Résumé

Introducció · Introducción Introduction · Introduction	6
Un passat de llegenda · Un pasado de leyenda A legendary past · Un passé de légende	10
Cadaqués 22 Portlligat 118 Cap de Creus 164	
Àbum de Cadaqués CATALÀ 219 Álbum de Cadaqués ESPAÑOL 224 Album of Cadaqués ENGLISH 229 Album de Cadaqués FRANÇAIS 234	

Cadaqués
Cap de Creus

Cadaqués

Cap de Creus

Cadaqués, d'una personalitat extraordinària, no deixa indiferent a ningú. En aquest lloc de mar tot és singular. La qualitat de la llum, el relleu geològic, la intensitat del blau, la cura del creixement urbanístic, el caràcter dels seus habitants i un passat de llegenda. Tanmateix, res no seria així sense un element decisiu: l'aïllament geogràfic, que encara avui en dificulta l'accés i fins fa cent anys el feia un camí digne d'Ulisses.

Era això el que venien buscant aquells que van arribar-hi a principis del segle xx? Probablement. Cadaqués va ser descobert per escriptors i pintors els anys 20 i per la bohèmia viatgera els anys 60 del segle passat. Salvador Dalí, que va estimar aquest poble fins a l'obsessió, va contribuir a la seva projecció internacional. Des de llavors, els carrers blancs del poble, el silenci de les seves cales, la màgia de la petita badia de Portlligat i la geologia rebel de Cap de Creus han fet de Cadaqués un segell de marca per al turisme de la millor Mediterrània.

Cadaqués, de una personalidad extraordinaria, no deja indiferente a nadie. En este paraje marino todo es singular. La cualidad de la luz, el relieve geológico, la intensidad del azul, el cuidado del crecimiento urbanístico, el carácter de sus habitantes y un pasado de leyenda. No obstante, nada sería así sin un elemento decisivo: el aislamiento geográfico. Si aún hoy el acceso es difícil, hace cien años llegar a Cadaqués era un trayecto digno de Ulises.

¿Era eso lo que venían buscando quienes llegaron al pueblo a principios del siglo xx? Probablemente. Cadaqués fue descubierto por escritores y pintores en los años 20 y por la bohemia viajera en los 60. Salvador Dalí, que amó este pueblo hasta la obsesión, contribuyó a su proyección internacional. Desde entonces, sus blancas calles, el silencio de sus calas, la magia de la pequeña bahía de Portlligat y la geología rebelde del Cap de Creus (Cabo de Creus) han hecho de Cadaqués un sello de marca para el turismo del mejor Mediterráneo.

Cadaqués, with its remarkable character, leaves nobody indifferent to it. Everything is quite unique in this marine landscape. The quality of the light, the geological relief, the intensity of the blue, the care taken with the urban growth, the character of its inhabitants and its legendary past. Nevertheless, nothing would be as it is without a decisive factor: the geographical isolation. Even today access is not easy and one hundred years ago reaching Cadaqués was a journey worthy of Ulysses.

Was this what the people who arrived at the village at the turn of the century were looking for? Probably. Cadaqués was discovered by writers and painters in the 20s and by the travelling bohemia of the 60s. Salvador Dalí, who loved this village obsessively, contributed to its international projection. Since then, the streets of the village, the silence of its coves, the magic of the small bay of Portlligat and the rebellious geography of Cap de Creus (the cape of crosses) have made Cadaqués a trademark for the best Mediterranean tourism.

Cadaqués, d'une personnalité extraordinaire, ne laisse personne indifférent. Dans ces parages marins, tout est singulier. La qualité de la lumière, le relief géologique, l'intensité du bleu, une croissance urbaine réfléchie, le caractère de ses habitants et un passé de légende. Cependant, rien ne serait pareil sans un élément décisif : l'isolement géographique. Aujourd'hui encore, y accéder est difficile et il y a cent ans, arriver à Cadaqués était un voyage digne d'Ulysse.

Est-ce cela que cherchaient ceux qui arrivèrent au village au début du siècle ? Probablement. Ce sont les écrivains et les peintres qui découvrirent Cadaqués au début des années 20, et plus tard, les voyageurs bohèmes des années 60. Salvador Dalí, qui aime ce village jusqu'à l'obsession, contribua à sa projection internationale. Depuis lors, les ruelles blanches du village, le silence de ses criques, la magie de la petite baie de Portlligat et la géologie rebelle du Cap de Creus ont fait de Cadaqués un symbole du meilleur tourisme méditerranéen.

Un passat de llegenda

Un passat de pirates i naufragis, de pintors i corallers, de bruixes i pescadors. Un passat de llegenda. Un passat únic per a un poble únic. La història de Cadaqués ve inevitablement marcada per la seva condició marítima i el seu aïllament geogràfic. A Cadaqués, fins fa unes dècades, tot hi arribava i se n'anava per mar.

L'origen del poble és tan incert com el seu nom. Es diu que els grecs van alçar un temple a Afrodita en algun punt de Cap de Creus però no se n'ha trobat cap rastre. El fet és que la primera dada històrica que consta és de principis del segle XI, quan el poble era un minúscul port de mar adscrit —com bona part de les terres de l'Empordà— al domini dels monjos del monestir de Sant Pere de Rodes i dels comtes d'Empúries. Sabem que al segle XIII, la petita comunitat marinera es regia per un singular —i únic a la zona— sistema de democràcia directa: l'assemblea general de veïns es reunia a la plaça de l'Església per decidir

Un pasado de leyenda

Un pasado de piratas y naufragios, de pintores y coralleros, de brujas y pescadores. Un pasado de leyenda. Un pasado único para un pueblo único. La historia de Cadaqués está inevitablemente marcada por su condición marítima y su aislamiento geográfico. En Cadaqués, hasta hace unas décadas, todo iba y venía por mar.

El origen del pueblo es tan incierto como su nombre. Aunque no ha sido hallado ningún rastro que lo demuestre, se cuenta que los griegos levantaron un templo consagrado a Afrodita en algún punto del Cap de Creus. El hecho es que el primer dato histórico que consta es de principios del siglo XI, cuando el pueblo era un minúsculo puerto de mar adscrito —como buena parte de las tierras del Empordà— al dominio de los monjes del monasterio de Sant Pere de Rodes y de los condes de Empúries. Sabemos que en el siglo XIII, la pequeña comunidad marinera se regia por un

A legendary past

A past of pirates and shipwrecks, of painters and coral hunters, of witches and fishermen. A legendary past. A unique past for a unique village. The history of Cadaqués is inevitably marked by its maritime condition and geographical isolation. In Cadaqués, until just a few decades ago, everything came and went by sea.

The origin of the village is as uncertain as that of its name. Although no trace has ever been found to prove it, it is said that the Greeks raised a temple devoted to Aphrodite in some spot of Cap de Creus. The fact is that the first recorded historical date goes back to the beginning of the 11th century, when the village was a tiny sea port ascribed to —like a large part of the Empordà lands— the domain of the monks of the monastery of Sant Pere de Rodes and of the counts of Empúries. We know that in the 13th century, the small seafaring community was governed by a singular —and unique in the area— system of

Un passé de légende

Un passé de pirates et de naufrages, de peintres et de corailleurs, de sorcières et de pêcheurs. Un passé de légende. Un passé unique pour un village unique. L'histoire de Cadaqués est inévitablement marquée par sa condition maritime et par son isolement géographique. À Cadaqués, il y a encore de cela quelques décennies, tout arrivait et repartait par voie maritime.

L'origine du village est aussi incertaine que son nom. Même s'il n'existe aucun indice qui le démontre, on raconte que les Grecs dressèrent un temple à Aphrodite, quelque part sur le Cap de Creus. Le fait est que c'est au début du XIème siècle que, pour la première fois, le village est mentionné dans un document historique, alors que Cadaqués n'était qu'un minuscule port maritime, inféodé aux moines du monastère de Sant Pere de Rodes et des comtes d'Empúries, comme une bonne partie des terres de l'Ampourdan. Nous savons qu'au XIIIème siècle, la petite communauté marine était

Es Llané

Sa Morera

Es Llané

Es Pianc

batudes pel mar. És la Punta des Baluard, una torre de defensa indispensable quan Cadaqués només disposava de l'enginy dels seus habitants i de la sort incerta que venia del mar. Perquè als segles XIV, XV i XVI el Mediterrani encara no era, ni de bon tros, el lloc segur que és avui.

L'any 1444, vint-i-dues galeres àrabs van cremar la població. Cent anys més tard, va ser el pirata turc Barba-rossa qui, amb vint-i-cinc vaixells, va saquejar la vila i va cremar l'església. Corsaris genovesos i pirates algerians atacaven una i altra vegada un poble que vivia molt lluny de la terra. Les constants lluites del país amb els veïns francesos —van ser més d'una les invasions de l'exèrcit francès— es van sumar a aquest passat que, als ulls contemporanis, resulta llegendari. Els arxius de la vila, tanmateix, contenen les proves documentals que certifiquen la seva veritat històrica.

Durant el segle XVIII, al Mediterrani es va reduir la pirateria. El comerç amb Amèrica es va liberalitzar, cosa que va estimular la navegació a ultramar. A Cadaqués s'intensifica el conreu de la vinya. Els

Cercana al mar, també se conserva una torre semi-cilíndrica —donde se ubica el actual Ayuntamiento— que descansa sobre unas rocas intermitentemente batidas por las olas. Es la Punta des Baluard, una torre de defensa indispensable cuando Cadaqués sólo disponía del ingenio de sus habitantes y de la suerte incierta que procedía del mar. Porque en los siglos XIV, XV y XVI, el Mediterráneo todavía no era, ni por asomo, el lugar seguro que es hoy día.

En 1444, veintidós galeras árabes quemaron la población. Cien años más tarde, fue el pirata turco Barbarroja, quien, con veinticinco barcos, saqueó la villa y quemó la iglesia. Corsarios genoveses y piratas argelinos atacaban una y otra vez un pueblo que vivía aislado. Las constantes luchas del país con los vecinos franceses —fueron más de una las invasiones del ejército franco— se sumaron a este pasado que, a los ojos contemporáneos, resulta legendario. Los archivos del pueblo contienen las pruebas documentales que certifican su verdad histórica.

Durante el siglo XVIII la piratería se redujo en el Mediterráneo. El comercio con América se libera-

served —where the actual town hall is housed— that rests over some rocks intermitently beaten by the sea's waves. It is the Punta des Baluard, a defence tower that was indispensable when Cadaqués only possessed the wits of its inhabitants and the uncertain luck that came from the sea. The reason for this is that in the 14th, 15th and 16th centuries the Mediterranean was in no way whatever the safe place it is today.

In 1444, twenty-two Moorish galleons burnt down the village. One hundred years later, it was the Turkish pirate known as Redbeard who, with twenty-five boats, looted the village and burnt down the church. Over and over again Genoese corsairs and Algerian pirates attacked a people who lived in a remote corner of the world. The constant battles of the country with the French neighbours —there was more than one invasion by the French army— were added to this past which, seen through contemporary eyes, takes on a legendary status. The village archives contain the documentary evidence that backs up its true history.

During the 18th century piracy decreased in the Mediterranean. Trade with America was liberalised,

encore conservée ; c'est le Portal d'Avall (porte d'en bas) où Portal del Mar (porte de la mer). Près de la mer, se dresse encore une tour en demi-cylindre, là où se trouve actuellement la mairie, qui repose sur des roches battues par la mer de manière intermittente. C'est la Punta d'es Baluard, une tour de défense indispensable à l'époque où Cadaqués ne disposait que de l'ingéniosité de ses habitants, soumis à un destin incertain venu de la mer, car aux XIVème, XVème et XVIème siècles, la Méditerranée n'était pas encore, et de loin, aussi sûre qu'elle l'est aujourd'hui.

En 1444, vingt-deux galères arabes mirent le feu à la localité. Cent ans plus tard, c'est Barberousse, le pirate turc qui, avec vingt-cinq navires mit la ville à sac et brûla l'église. Des corsaires génois et des pirates algériens attaquaient tour à tour un village dont l'existence se déroulait très loin de la terre. Les luttes constantes avec les voisins français, dont les armées envahissaient souvent le pays, s'ajoutent à ce passé qui aujourd'hui nous semble légendaire. Les archives du village possèdent les preuves documentaires qui rendent compte de la vérité historique.

Cadaqués

Es Llané

Portlligat

Pla de Tudela

Cadaqués

Ubicat al punt més oriental de la Costa Brava, el terme de Cadaqués és el primer de la península Ibèrica que veu sortir el sol cada matí. Dos turons encerclen el territori de Cadaqués i contribueixen a la seva insularitat. Al nord, cap al Port de la Selva, el Puig de Bufadors. Al sud, cap a Roses, la muntanya del Pení, de 613 metres d'alçada i perfil característic. *Pennos* és un nom cèltic que vol dir "quasi la fi". I és que a l'Empordà deien que després del Pení ja no hi havia res, només el mar. L'accés per carretera encara avui dona la dimensió de l'aïllament secular amb què ha viscut el poble: de cara a mar i d'esquena a la terra. La carretera no es va fer fins a principis de segle xx. No sense raó es diu que els seus mariners coneixien abans els ports llunyans que no Barcelona, a tres dies de viatge. I també que, quan el mar s'enduia els homes durant dies, al poble s'instaurava un règim matriarcal. No és estrany que Cadaqués conservi encara un parlar que

Ubicado en el punto más oriental de la Costa Brava, el término de Cadaqués es el primero de la península Ibérica que ve salir el sol cada mañana. Dos colinas circundan el territorio de Cadaqués y contribuyen a su "insularidad". Al norte, hacia El Port de la Selva, el Puig de Bufadors. Al sur, hacia Roses, el monte Pení, de 613 metros de altura y perfil característico. *Pennos* es un nombre céltico que significa "casi el fin". Y es que en el Empordà decían que tras el Pení no había nada, tan sólo el mar. Todavía hoy, el acceso por carretera da la dimensión del aislamiento secular en el que ha vivido el pueblo: de cara al mar y de espaldas a la tierra. La carretera no se construyó hasta principios del siglo xx. No sin razón se dice que los marineros conocían antes los puertos lejanos que Barcelona, a tres días de viaje. Y también que, cuando el mar alejaba a los hombres durante días, en el pueblo se instauraba un régimen matriarcal. No es extraño que Cadaqués

Situated in the easternmost point of the Costa Brava, the district of Cadaqués is the first within the Iberian Peninsula to see the sun rise in the morning. Two hills surround the Cadaqués area and contribute to its isolation. To the north, towards El Port de la Selva, is Puig de Bufadors and to the south, towards Roses, the Pení mountain, at 613 metres altitude and of a singular outline. *Pennos* is a Celtic word that means "nearly the end". In the Empordà county they used to say that after the Pení there was nothing else, just the sea. Even today, the access by road gives an idea of the level of age-old isolation that the village has experienced: facing the sea and with its back to the land. The road was not built until the beginning of the 20th century. It is no coincidence that they say that the sailors knew the distant ports before they knew Barcelona, three days journey away. It is also the case that, when the sea took the men away for days on

Située sur le point le plus oriental de la Costa Brava, la commune de Cadaqués est la première de la péninsule ibérique à voir le soleil se lever tous les matins. Deux collines entourent le territoire de Cadaqués et contribuent à son insularité. Au nord, vers El Port de la Selva, c'est le Puig de Bufadors. Au sud, vers Roses, le mont Pení, de 613 mètres d'altitude, à la silhouette caractéristique. *Pennos* est un nom celte qui signifiait « presque la fin ». Et c'est que dans l'Empordà, on disait qu'après le Pení, il n'y avait rien, seulement la mer. Aujourd'hui encore, l'accès par la route permet de se faire une idée de l'isolement séculaire dans lequel vécut le village : face à la mer et dos à la terre. La route ne fut pas construite avant le début du xxème siècle. Ce n'est pas sans raison que les marins connaissaient mieux les ports lointains que Barcelone, à trois jours de distance. Et que lorsque la mer emportait les hommes pendant des semaines, le village instaurait

El vell Cadaqués

Blau, verd i vermell sobre blanc. És aquesta la paleta cromàtica del vell Cadaqués, un entramat de carrers estrets i costeruts, empedrats per mans pacients amb lloses de pissarra i còdols de mar en una modalitat pròpia que du per nom *rastell* (paviment a espina o espiga, provinent de l'*opus spicatum* romà). Les cases, restaurades amb cura, són el testimoni d'un passat pobre. Podreu veure encara algun forn de pa que, com un vestigi, sobresurt de les velles façanes. Preservar enlloc de demoure és part de la singularitat d'un poble que ha tingut una sensibilitat exquisida per la seva arquitectura autòctona.

Old Cadaqués

Blue, green and red on white. This is the chromatic palette of old Cadaqués, a network of steep and narrow lanes, which patient hands paved with slate slabs and pebbles from the sea in a unique local style that is known as *rastell* (spiked or raked paving, coming from the Roman *opus spicatum*). The houses, carefully restored, bear witness to a poor past. You can still see the odd bread oven, which, like a vestige, sticks out from the old facades. Conserving instead of demolishing is part of the singularity of a village that has shown remarkable sensitivity towards its autochthonous architecture.

El viejo Cadaqués

Azul, verde y rojo sobre blanco. Esta es la paleta cromática del viejo Cadaqués, un entramado de callejones estrechos y empinados, que manos pacientes empedraron con losas de pizarra y guijarros del mar en una modalidad propia que lleva por nombre *rastell* (pavimento a espina o espiga, proveniente del *opus spicatum* romano). Las casas, restauradas con cuidado, son el testimonio de un pasado pobre. Podrís ver todavía algún horno de pan que, como un vestigio, sobresale de las viejas fachadas. Preservar en lugar de demoure es parte de la singularidad de un pueblo que ha tenido una sensibilidad exquisita hacia su arquitectura autóctona.

Le vieux Cadaqués

Bleu, vert et rouge sur fond blanc. C'est la palette chromatique du vieux Cadaqués, une grille de ruelles étroites et pentues, que des mains patientes ont pavé de dalles d'ardoise et de galets de mer, d'une manière propre au village et qui est désignée sous le nom de *rastell* (pavement à épine ou épi provenant de l'*opus spicatum* romain). Les maisons, restaurées avec soin, sont le témoin d'un passé pauvre. On peut encore y découvrir des fours à pain qui, comme des vestiges, dépassent des vieilles façades. Préserver au lieu de détruire fait partie de la singularité de ce village, qui a eu une sensibilité exquise pour son architecture autochtone.

Pirates i corsaris

El casc antic ens parla de perills i de pirates que arriben per mar quan menys t'ho esperes. Tancat dins d'una muralla, s'hi accedia per diferents portals. El Portal d'Avall, davant de la platja, és l'únic que es conserva. És un passadís cobert entre dos arcs que antigament es tancava amb una porta de fusta. Més avall, es conserva una torre de defensa que, abans de la construcció de la Riba, s'alçava sobre les roques: és la Punta des Baluard, on avui hi ha l'Ajuntament. El carrer des Call, al seu torn, dona testimoni d'un antic nucli jueu. És l'església de Santa Maria qui corona el cas antic, un conjunt ric en silenci i veus del passat.

Pirates and corsairs

The old quarter reminds us of dangers that come from the sea when you least expect them. Closed within a wall, it could be entered by different gateways. The Portal d'Avall, facing the beach, is the only one that is preserved. It is a covered passage between two arches that was once closed with a wooden door. Further down, a defence tower is preserved that, before the construction of the Riba, was erected over the rocks: it is the Punta des Baluard, where the Town Hall is today. Es Call street, which goes round it, bears witness to the old Jewish quarter. The church of Santa Maria crowns the old quarter, an area rich in silence and voices from the past.

Piratas y corsarios

El casco antiguo nos habla de peligros que llegan por mar cuando menos te lo esperas. Encerrado dentro de una muralla, se accedía a él a través de diferentes portales. El Portal d'Avall, delante de la playa, es el único que se conserva. Es un pasadizo cubierto entre dos arcos que antiguamente se cerraba con una puerta de madera. Más abajo, se conserva una torre de defensa que, antes de la construcción de la Riba, se alzaba sobre las rocas: es la Punta des Baluard, donde hoy está el Ayuntamiento. La calle de Es Call, en torno suyo, es el testimonio de un antiguo núcleo judío. La iglesia de Santa María corona el casco antiguo, un conjunto rico en silencio y voces del pasado.

Pirates et corsaires

La partie ancienne évoque les dangers qui surgissent de la mer quand on s'y attend le moins. Enfermée dans une muraille, on y accédait par différentes portes. Le Portal d'Avall, devant la plage, est le seul à être conservé. C'est un passage couvert entre deux arcs, anciennement clos par une porte en bois. Plus bas, on conserve une tour de défense qui, avant la construction de la Riba, se dressait sur les rochers : c'est la Punta des Baluard, où se trouve aujourd'hui la mairie. La rue d'Es Call, à côté, est un vestige de l'ancien « quartier » juif. L'église de Santa Maria couronne la partie ancienne, un ensemble riche de silence et des voix du passé.

Portlligat

No sabrem mai quina hagués estat la sort de la petita badia de Portlligat si Salvador Dalí no n'hagués fet el seu lloc en el món. El que sí és cert és que, ja abans d'ell, per als pescadors de Cadaqués, aquesta badia tancada o lligada per dues illes que la protegeixen del mar obert, era un dels racons més preuats del terme. Dalí va convertir-la en un paisatge de projecció universal. En la seva elecció, va tenir bon ull, molt bon ull.

Ubicada al nord del poble de Cadaqués, la badia de Portlligat forma un port natural d'aigües tranquil·les i llum excepcional tancat per l'illa de Portlligat i per l'illa diminuta de sa Farnera. Des de 1953, per impuls i gestions de Salvador Dalí, un patronat protegeix la badia de la voràgine immobiliària. Per terra, és encerclada per oliveres en un paisatge atàvic i sobri que anuncia el que comença més amunt: la geologia mineral de Cap de Creus. Per mar, el seu relleu

No sabremos nunca cual hubiera sido la suerte de la pequeña bahía de Portlligat si Salvador Dalí no la hubiera convertido en su lugar en el mundo. Lo que sí es cierto es que, ya antes que él, para los pescadores de Cadaqués, esta bahía cerrada por dos islas que la protegen del mar abierto, era uno de los rincones más preciados del término. Dalí la convirtió en un paisaje de proyección universal. En su elección, tuvo buen ojo, muy buen ojo.

Ubicada al norte del pueblo de Cadaqués, la bahía de Portlligat forma un puerto natural de aguas tranquilas y luz excepcional cercado por la isla de Portlligat y por la isla diminuta de Sa Farnera. Desde 1953, por el impulso y las gestiones de Salvador Dalí, un patronato protege la bahía de la vorágin inmobiliaria. Por tierra, está circundada por olivos en un paisaje atávico y sobrio que anuncia lo que empieza más al norte: la geología mineral del Cap de Creus. Por mar, su relieve

We will never know what would have been the fate of the small bay of Portlligat if Salvador Dalí had not converted it into his place in the world. What is true is that, even before him, for the fishermen of Cadaqués, this bay closed by two isles that protect it from the open sea, was one of the most appreciated corners in the district. Dalí turned it into a universally projected landscape. He had a sharp eye in his choice, a very sharp eye indeed.

Situated to the north of the village of Cadaqués, the bay of Portlligat forms a natural port of calm waters and exceptional light surrounded by the isle of Portlligat and by the tiny isle of Sa Farnera. Since 1953, at the behest of and with the involvement of Salvador Dalí, a foundation protects the bay from the property development whirlpool. On the land, it is surrounded by olive groves in an atavistic and sober landscape that heralds an advance notice of what begins a little

On ne saura jamais quel aurait été le destin de la petite baie de Portlligat si Salvador Dalí n'en avait pas fait son lieu en ce monde. Ce qui est vrai, c'est qu'avant lui déjà, pour les pêcheurs de Cadaqués, cette baie fermée par deux îles qui la protègent de la mer ouverte, était l'un des recoins les plus appréciés du lieu. Dalí en fit un paysage de portée universelle. Dans son choix, il eut de l'intuition, une très bonne intuition.

Située au nord du village de Cadaqués, la baie de Portlligat forme un port naturel aux eaux tranquilles et à la lumière exceptionnelle, fermé par l'île de Portlligat et par l'îlot de Sa Farnera. Depuis 1953, grâce à l'impulsion et aux démarches de Salvador Dalí, un patronat protège la baie des spéculations immobilières. Côté terre, elle est entourée d'oliviers dans un paysage atavique et sobre, qui annonce ce qui commence plus au nord : la géologie minérale du Cap de Creus. Côté mer, son relief de terre presque circulaire

Tots els blaus de Portlligat

“Un dels indrets més àrids, minerals i planetaris de la terra. Els matins ofereixen una alegria salvatge i amarga [...]; els capvespres hi són sovint morbosament tristos, [...] a la tarda, [...] l'aigua està tan tranquil·la que reflecteix els drames del cel crepuscular.” Va ser Salvador Dalí qui va conèixer i va pintar tots i cadascun dels blaus de Portlligat. A l'hivern, a l'estiu, de dia i de nit. De la seva mà, aquesta cala ignorada va esdevenir un paisatge reconegut arreu. Un indret que, tot i rebre nombrosos visitants, encara conserva les tonalitats i el cromatisme lluminós que van captivar el pinzell i la mirada del pintor.

All the blues of Portlligat

“One of the driest, most mineral and planetary spots on the earth. The mornings provide wild and bitter joy [...]; the dusks are often morbidly sad, [...] in the evening, [...] the water is so still that it reflects the dramas of the twilight sky”. It was Salvador Dalí who knew and painted each and every one of the blues of Portlligat. In winter, in summer, by day and by night. By his hand, this forgotten cove became a spot recognised all over the world. A spot which, despite receiving many visitors, still preserves the shades and luminous colours that captivated the painter's brush and glance.

Todos los azules de Portlligat

“Uno de los lugares más áridos, minerales y planetarios de la tierra. Las mañanas ofrecen una alegría salvaje y amarga [...]; los atardeceres son a menudo morbosamente tristes, [...] por la tarde, [...] el agua está tan en calma que refleja los dramas del cielo crepuscular.” Fue Salvador Dalí quien conoció y pintó todos y cada uno de los azules de Portlligat. En invierno, en verano, de día y de noche. De su mano, esta cala ignorada se convirtió en un pasaje reconocido en todas partes. Un paraje que, a pesar de recibir numerosos visitantes, todavía conserva las tonalidades y el cromatismo luminoso que cautivaron el pincel y la mirada del pintor.

Tous les bleus de Portlligat

« L'un des lieux les plus arides, minéraux et planétaires de la terre. Les matins sont d'une joie sauvage et amère [...] ; les crépuscules sont souvent tristes, presque morbides, [...] l'après-midi [...] l'eau est tellement calme qu'elle reflète les drames du ciel crépusculaire ». C'est Salvador Dalí qui connut et peignit tous et chacun des bleus de Portlligat. En hiver, en été, la nuit et le jour. De par sa main, cette crique inconnue devint un paysage reconnu dans le monde entier. Un lieu qui, malgré le nombre de visiteurs importants qu'il reçoit, conserve encore les tonalités et le chromatisme lumineux qui captivèrent le pinceau et le regard du peintre.

Una casa única

Es fa difícil imaginar la platja de Portlligat sense la casa de Salvador Dalí. Edificada partint de diferents barraques de pescadors —Dalí va comprar la primera l'any 30—, el pintor volia que els teulats formessin un paisatge esglaonat que baixés fins al mar. El mestre d'obres va materialitzar amb precisió el seu disseny. El resultat, un conjunt de blocs cúbics que mantenen la simplicitat de les barraques originàries i on destaquen els ous de guix enormes del teulat i la malenconia dels caps de *Castor i Pòl·lux*. Els materials autòctons (la calç, la pissarra i l'espart) van ser utilitzats sàviament. A l'exterior, davant la primera barraca, Dalí va voler-hi els xiprers centenaris i la seva singular barca-xiprer, que ens convida a visitar un edifici únic. Només ens cal entrar-hi.

A unique house

It is difficult to imagine the beach at Portlligat without Salvador Dalí's house. Built from the fishermen's huts —Dalí bought the first in 1930—, the painter wanted the roofs to form a staggered landscape that dropped down to the sea. The master of works produced his desire most accurately. The result, a series of cubic blocks that maintain the simplicity of the original huts and where enormous plaster eggs stand out from the roof as well as the melancholic heads of *Castor and Pollux*. The autochthonous materials (lime, slate and esparto) were used wisely. On the exterior, in front of the first hut, Dalí placed the hundred-year-old cypress trees and his unique boat-cypress that invites us to visit a unique building. Now all we have to do is go through the door.

Una casa única

Es difícil imaginar la playa de Portlligat sin la casa de Salvador Dalí. Edificada a partir de barraques de pescadores —Dalí compró la primera en 1930—, el pintor quería que los tejados formaran un paisaje escalonado que bajara hasta el mar. El maestro de obras materializó con precisión su deseo. El resultado, un conjunto de bloques cúbicos que mantiene la simplicidad de las barraques originarias y donde destacan los enormes huevos de yeso del tejado y las melancólicas cabezas de *Cástor y Pólux*. Los materiales autóctonos (la cal, la pizarra y el esparto) se utilizaron sabiamente. En el exterior, delante de la primera barraca, Dalí colocó los cipreses centenarios y su singular barca-ciprés que nos invita a visitar un edificio único. Ya tan sólo nos queda cruzar la puerta.

Une maison unique

Il est difficile d'imaginer la plage de Portlligat sans la maison de Salvador Dalí. Édifiée à partir de cabanes de pêcheurs, — Dalí fit l'acquisition de la première cabane en 1930 —, le peintre voulait que les toits forment un paysage échelonné qui descende jusqu'à la mer. Le maître d'œuvres matérialisa son souhait avec précision. Le résultat est un ensemble de blocs cubiques qui conserve la simplicité des cabanes originelles et où se détachent les énormes œufs de plâtre du toit et les têtes mélancoliques de *Castor et Pollux*. Les matériaux autochtones (la chaux, l'ardoise et le sparte) ont été sagement utilisés. À l'extérieur, devant la première cabane, Dalí plaça les cyprès centenaires et une barque-cyprès singulière, qui invitent le visiteur à entrer dans un bâtiment unique. Il ne reste plus qu'à franchir la porte.

Finisterrae

L'extrem oriental de Cap de Creus, coronat pel far, separa la Mar d'Amunt i la Mar d'Avall. És un punt on la costa dibuixa un gir molt acusat: cap al sud, la costa s'estén calmosa; cap al nord, s'obre a la tramuntana. Des del far, es veu tot el golf de Lleó, tan ample com abasta la mirada. Al davant, l'illa de sa Rata o la Massa d'Or; i més distant, en direcció nord, l'illa de s'Encalladora. El far, eternament batut pel vent, es va edificar a meitats del segle XIX on hi havia una torre de guaita. Avui acull l'Espai Cap de Creus. Rere el far, s'alça la caserna dels carrabiners de 1914 com un punt estratègic pel contraban i la seva situació quasi fronterera. Avui és un restaurant.

Finisterrae

The eastern end of Cap de Creus, crowned by the lighthouse, separates the Mar d'Amunt from the Mar d'Avall. It is a point where the coastline makes a dramatic turn: towards the south, the coast spreads gently; towards the north it opens to the Tramontana wind. From the lighthouse, you can see the whole of the Gulf of Lion, as vast as the eye can see. Facing is the island of Sa Rata or Massa d'Or, and further still, northwards, the isle of S'Encalladora. The lighthouse, eternally battered by the wind, was built in the mid-19th century on the spot occupied by a surveillance tower. Today it houses the Espai Cap de Creus. Behind the lighthouse stands the border guards' quarters from 1914, as a strategic point for smuggling and it's almost frontier position. Today it is a restaurant.

Finisterrae

El extremo oriental del Cap de Creus, coronado por el faro, separa el Mar d'Amunt del Mar d'Avall. Es un punto donde la costa dibuja un giro terriblemente acusado: hacia el sur, la costa se extiende calmada; hacia el norte se abre a la tramontana. Desde el faro, se divisa todo el golfo de León, tan vasto como abarca la mirada. Delante, la isla de Sa Rata o la Massa d'Or, y más distante, en dirección norte, la isla de S'Encalladora. El faro, eternamente batido por el viento, se edificó a mitad del siglo XIX en el lugar que ocupaba una torre de vigilancia. Hoy acoge el Espai Cap de Creus. Detrás del faro, se alza la caserna de carabineros de 1914, como un punto estratégico por el contrabando y su situación casi fronteriza. Hoy es un restaurante.

Finisterrae

L'extrémité orientale du Cap de Creus, couronnée par le phare, sépare le Mar d'Amunt du Mar d'Avall. C'est le point où la côte dessine un tournant terriblement accusé: vers le sud, la côte s'étend dans le calme, tandis que vers le nord elle s'ouvre à tramontane. Du phare, on devise tout le golfe du Lion, aussi vaste que le regard l'embrasse. Devant, l'île de Sa Rata ou la Massa d'Or, et plus loin, vers le nord, l'île de S'Encalladora. Le phare, éternellement battu par le vent, fut édifié au milieu du XIXe siècle, à l'endroit qu'occupait une tour de surveillance. Aujourd'hui, il accueille l'Espai Cap de Creus. Derrière le phare se dresse la caserne de carabiniers de 1914, point stratégique pour la contrebande et de par sa situation presque frontalière. Aujourd'hui, c'est un restaurant.

Totes les formes possibles

Un paisatge fet de vent i de pedres. La tramuntana i la sal han modelat les roques amb forats i dibuixos capritxosos. Entre les seves singularitats, destaca la curiosa combinació entre blocs de roques clares i fosques. Els esquists, una roca pissarrosa i fosca, amb els segles s'han confós amb grans blocs blancs de pegmatita. El fort plegament del terreny hi ha inscrit acusats plecs i ondulacions. El resultat, un paisatge mineral on les roques han adoptat la forma atzarosa dels elements. Roques zoomòrfiques que canvien a mesura que et desplaçes: lleons, àguiles, camells... A cop d'ull, sembla que a Cap de Creus no hi hagi res. Però només ho sembla, si se sap mirar, aquest paisatge buit conté totes les formes possibles.

All possible shapes

A landscape made of wind and rocks. The Tramuntana and the salt have sculpted the rocks with holes and fanciful illustrations. Among its unique forms stands out the curious combination between blocks of light and dark rocks. Schist, a slaty and dark rock, has been mixed, over centuries, with the big white blocks of pegmatite. The strong fold in the land has registered dramatic folds and undulations. The result is a mineral landscape where the rocks have taken on the form randomly chosen by the elements. Zoomorphic rocks that change as you move past them: lions, eagles, camels... At first sight, Cap de Creus seems to contain absolutely nothing. But it only appears so, for if one knows how to look, this empty landscape contains all the shapes possible.

Todas las formas posibles

Un paisaje hecho de viento y de piedras. La tramontana y la sal han modelado las rocas con agujeros y dibujos caprichosos. Entre sus singularidades, destaca la curiosa combinación entre bloques de rocas claras y oscuras. Los esquistos, una roca pizarrosa y oscura, se han mezclado, con los siglos, con los grandes bloques blancos de pegmatita. El fuerte plegamiento del terreno ha inscrito acusados pliegos y ondulaciones. El resultado, un paisaje mineral donde las rocas han adoptado la forma azarosa de los elementos. Rocas zoomórficas que cambian a medida que te desplazas: leones, águilas, camellos... A simple vista, Cap de Creus parece no contener nada. Pero sólo lo parece: si se sabe mirar, este paisaje vacío contiene todas las formas posibles.

Toutes les formes possibles

Un paysage fait de vent et de pierres. La tramontane et le sel ont modelé les rochers de trous et de dessins capricieux. Parmi les singularités, on remarque la curieuse combinaison de blocs de roches claires et sombres. Les schistes, une roche d'ardoise, sombre, se sont mêlés, avec les siècles, aux grands blocs blancs de pegmatite. Le résultat est un paysage minéral où les rochers ont adopté la forme hasardeuse des éléments. Des roches zoomorphiques qui changent au fur et à mesure qu'on se déplace : des lions, des aigles, des chameaux... À première vue, le Cap de Creus ne semble rien contenir. Mais c'est seulement une apparence ; si l'on sait regarder, ce paysage vide contient toutes les formes possibles.